

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Schwarzer, Jiří

Název práce: Schwarzer, Jiří. „Dopady sblížení Srbska s Čínou během koronavirové pandemie na srbsko-unijní vztahy pohledem expertů.“ Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Praha, 2021.

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Ondřej Žíla, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Jiří Schwarzer ve své bakalářské práci analyzuje diskusi expertů ohledně otázek, jaké dopady má sblížení Srbské republiky s Čínskou lidovou republikou během koronavirové pandemie na srbsko-evropsko-unijní vztahy. Cíl práce („přinést lepší porozumění tématu, protože je čerstvé a zatím nepříliš probádané“) je definován vágně. První výzkumná otázka: „jak se liší názory expertů na dopady sblížení Srbska s Čínou během koronavirové pandemie na srbsko-unijní vztahy“ by měla být srozumitelnější: jak sblížení Srbska s Čínou během koronavirové pandemie ovlivňuje srbsko-unijní vztahy. Druhou otázkou práce je „jak jsou názory expertů ovlivněny jejich institucionálními vazbami“. Autor ukotvuje bakalářský projekt do období vypuknutí pandemie v březnu 2020 až do dubna 2021.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce je srozumitelně strukturována do tří kapitol. Schwarzerův projekt ale postrádá teoreticko-metodologické ukotvení. Autor sice v úvodu konstatuje, že metodologickým rámcem textu je „kritická analýza debaty expertů“ (s. 9), tuto metodu analýzy dat ale v textu dále nikde nerozebírá. Vzhledem k aktuálnosti tématu, a tudíž logickému potýkání se s nedostatkem relevantní odborné literatury, je projekt založen na primárních zdrojích: člancích, reportech a policy paperech různých nevládních institucí a think-tanků. Využití těchto zdrojů je v rámci nastavení cílů práce srozumitelné. V bakalářské práci však chybí jejich kritická reflexe. Projekt rovněž postrádá diskusi, jež by nastínila názorové spektrum, institucionální zázemí (včetně diskuse, odkud a kým jsou think-tanky financovány) a zaujaté pozice jednotlivých odborníků. Vzhledem k tomu, že autor zkoumá, jak jsou názory expertů ovlivněny právě institucionálními vazbami, je to vcelku podstatný nedostatek.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Stylistické zpracování práce je celkem solidní. Pouze na některých místech autor používá nevhodné obraty (např. tvrzení, že Vučić koncentruje „srbskou moc ve svých rukou“ (s. 9)).

Seznámil jsem se s výsledky kontroly Turnitin. Práce splňuje požadavek na originalitu práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Na textu je patrné, že se diplomant pokusil poctivě zmapovat vývoj vztahů mezi Srbskem a Čínou. Kontextuální pasáže historického výkladu jsou srozumitelné, dobře argumentované a informativně bohaté. Vzhledem k tématu práce by však diskuse přístupu EU a Číny vůči Srbsku v době koronavirové pandemie měla být obsáhleji diskutována, neboť tvoří ústřední podklad pro následnou analýzu diskurzu expertů. Schwarzerovy poznámky o událostech svědčících o posilování vlivu Číny v Srbsku v tomto období a oslabování míry demokracie v Srbsku jsou velmi důležité, nicméně jsou v textu upozaděny a objevují se až na konci druhé kapitoly.

Ke Swarzerově bakalářskému projektu mám několik následujících kritických komentářů.

1. Federica Mogherini v roce 2018 v tajných rozhovorech neprojednávala „nezávislost Kosova“ (s. 15), ale její uznání ze strany Srbska a nalezení smířícího řešení ve sporu mezi těmito dvěma aktéry.
2. Polemizoval bych s tvrzením, že „balkánské země čínskou pomoc přijaly, ale tolik jí nemedializovaly (s výjimkou Srbska), aby nebyly obviněny z přílišné spolupráce s Čínou“ (S. 25). Toto konstatování se opírá o text PSSI, který by měl spíše být podroben kritickému přezkoumání než pouhému převzetí. Například v Bosně a Hercegovině byla čínská podpora medializována poměrně rozsáhle.
3. Výhrady mám k metodologickému postupu, jakým Schwarzer přistupuje k otázce hodnocení srbsko-čínských vztahů na základě vymezení tří kategorií interpretačních přístupů. Autor na základě studovaných textů vymezuje tři vcelku očekávatelné vztahové přístupy – a) spolupráce Srbska s Čínou není negativní pro vztahy Srbska s EU; b) spolupráce Srbska s Čínou je zveličována, nemá dopad na vztahy Srbska s EU; 3) spolupráce Srbska s Čínou je negativní pro vztahy Srbska s EU. Ve své práci pak diplomant postupuje tak, že prostřednictvím mediálních textů šablonovitě dokládá příklady v těchto vymezených kategoriích. Tato část však měla být analýzou diskurzivních přístupů v textech odborníků/expertů (přestože nebyly blíže identifikovány). Namísto toho Schwarzer k první kategorii nepřekvapivě uvádí postoje Vučiće a komunistického vedení ČLR. Neutrální postoj prosazují hostující profesor v Lublani Anastas Vangeli a ředitelka CEAS v Bělehradu Jelena Milić. Proč jsou vybrány tyto dvě osoby, jako ústřední autority prosazující tento pohled, není z textu zřejmé. Kritický pohled – opět nepřekvapivě – zastávají osoby s vazbami na západní struktury a evropské instituce (jak balkánští odborníci, tak Evropané) a profesori (F. Bieber). Liší se zmiňovaní aktéři (vybraní Ruge, Latal a další) ve svých pohledech na otázky vztahů Srbska a Číny? Pokud ano, v čem konkrétně?
4. Shrnutí analýzy by mělo vést k akcentaci hlavních zjištění, jejich diskusi a kritické reflexi, nikoliv pouze k mechanickému zopakování výše vyřčeného.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Vzhledem k absenci analýzy diskuse expertů – nuancování jejich postojů – v práci chybí odpověď na druhou výzkumnou otázku, „jak jsou názory expertů ovlivněny jejich institucionálními vazbami“? Sdílí někteří evropští experti první rozebíraný přístup?

Jak konkrétně dle názoru odborníků promění upevnování vztahu mezi Srbskem a Čínou vztahy mezi Bělehradem a Evropskou unií?

Lze považovat Srbsko za nástupiště sílicího geopolitického a geoeconomického vlivu v jihovýchodní a střední Evropě?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F):

Bakalářskou práci Jiřího Schwarzera doporučuji k obhajobě a navrhuji jí hodnotit dobře – C.

Datum:
28. 5. 2021

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.